

Gaat het goed met onze AIOS?

Lenny Lases, AIOS chirurgie in het Universitair Medisch Centrum Groningen, promoveerde afgelopen jaar op het welzijn van AIOS in Nederland. De afgelopen jaren heeft de NVvH veel aandacht besteed aan het optimaliseren van de heilkundige opleiding op het gebied van competentiegericht opleiden, opleidingsklimaat, visitaties, portfolio's en regelgeving over werktijden. Maar hoe goed gaat het nu werkelijk met onze AIOS? Lenny deed onderzoek naar factoren die van invloed zijn op het 'werkgerelateerde welzijn' van AIOS en ze keek naar mogelijkheden voor verbetering.

Door: Frank Ijzma

Iedereen kan zich nog wel de dag herinneren waarop je van de opleider te horen kreeg dat je bent aangenomen voor de opleiding heilkunde. Uiteraard is dit een fantastisch moment, maar in de jaren nadien komen er ook verschillende uitdagingen op de AIOS af. Het is dan zaak om een nieuwe balans te vinden tussen privé en de verschillende werkgerelateerde eisen en opleidingseisen die vanaf dat moment aan de AIOS gesteld zullen worden. In dit proces kan het welzijn van AIOS onder druk komen te staan. In het proefschrift van Lenny Lases worden voornamelijk de positieve kanten van het welzijn van AIOS belicht, zoals baanbevlogenheid, werktevredenheid en empathie. Al deze facetten zijn van belang voor zowel het individu als de kwaliteit van de geleverde zorg. Het doel van het onderzoek was dan ook om het werkgerelateerde welzijn van AIOS te evalueren, verklaren en waar mogelijk te verbeteren.

AIOS WERKEN HET BESTE ALS ZE VOLDOENDE AUTONOMIE ERVAREN

Hoe ben je tot dit onderwerp gekomen?

Als ANIOS chirurgie was ik op zoek naar een relevant onderzoeksonderwerp dat dicht bij de kliniek staat, breed toepasbaar is en een grote impact heeft. Daarbij kwam ik al snel

uit bij de kern van onze heilkundige praktijk, namelijk de heilkundige opleiding. Na verschillende gesprekken met Robert Pierik, Erik Heineman en Kiki Lombarts zijn we tot dit onderwerp gekomen. Ik zit momenteel zelf middenin de heilkundige opleiding en ik ben er nog steeds van overtuigd dat het welzijn van artsen belangrijk is om optimaal te kunnen functioneren en presteren.

Hoe verliep het onderzoekproces?

Allereerst hebben we kwalitatief onderzoek gedaan naar het welzijn van AIOS in relatie tot hun professionele leven, aan de hand van interviews. Met behulp van een thematische netwerkanalyse hebben we een aantal hoofdthema's geïdentificeerd die het welzijn van AIOS beïnvloeden. Vervolgens hebben wij kwantitatief onderzoek verricht met behulp van diverse vragenlijsten (UBES, JSPE) naar de baanbevlogenheid, werktevredenheid en empathie van AIOS en de relatie van de voorgenoemde items met het opleidingsklimaat (DIRECT), de opleiderskwaliteiten (SETQ) en patiënt-evaluaties van geleverde zorg. Als mogelijke interventie voor het verbeteren van het welzijn van AIOS hebben wij gekeken naar de implementatie van zogeheten Mind Fitness Training in de heilkundige opleiding.

Tot welke nieuwe inzichten heeft jouw onderzoek geleid?

Het werkgerelateerde welzijn van AIOS wordt sterk beïnvloed door 'het ervaren van voldoende autonomie', de balans tussen

'inspanning en beloning' en de leer- en ontwikkelingsmogelijkheden van de AIOS. Goede opleiderskwaliteiten leiden tot een hogere mate van baanbevlogenheid en empathie bij de AIOS. Daarnaast is een goed opleidingsklimaat cruciaal voor de

Lenny Lases. Caring for residents: exploring residents' well-being

Promotores: prof. dr. M.J.M.H.

Lombarts en prof. dr. E. Heineman

Promotie: 31 oktober 2017,

Academisch Medisch Centrum/

Universiteit van Amsterdam

Proefschrift digitaal: <https://dare.uva.nl/search?identifier=dfec4652-f541-4cea-a9e5-b941c04acfbf>

Contact: s.s.lases@umcg.nl

Stellingen

- Het opleidingsklimaat is cruciaal voor het welzijn van artsen in opleiding.
- Een Mind Fitness Training zou een positieve toevoeging zijn in de opleiding tot medisch specialist.
- Het welzijn van artsen in opleiding heeft een positieve relatie met de opleiderskwaliteiten van hun opleiders.
- Ervaren autonomie, de balans tussen inspanning en beloning en de leer- en ontwikkelingsmogelijkheden zijn van invloed op het welzijn van AIOS.

Lenny Lases

baanbevlogenheid en werktevredenheid van AIOS. Met name een positieve werksfeer en gestructureerd onderwijs zijn hierbij van belang. De baantevredenheid bleek het meest beïnvloed te worden door de opleidingsklimaatdomeinen: atmosfeer van de opleiding, werken in teamverband, de rol van de hoofdopleider, samenwerking van AIOS onderling, werk aangepast aan het competentieniveau en toegankelijkheid van de supervisors.

Wat betekenen deze bevindingen voor AIOS en chirurgen in de dagelijkse praktijk?

Voor AIOS betekent dit dat je moet proberen om persoonlijke leerdoelen en interesses in je opleiding te verwerken. Hiervoor zijn steeds meer mogelijkheden,

EEN MIND FITNESS TRAINING HEEFT EEN POSITIEVE INVLOED OP HET WELZIJN VAN AIOS

zoals het aanvragen van verdiepingstages en het volgen van cursussen of trainingen. Als de AIOS het gevoel heeft dat hij of zij enige regie heeft over de invulling van de opleiding komt dat de baanbevlogenheid en werktevredenheid ten goede. Ook is het blijven evalueren en bespreken van het opleidingsklimaat binnen de groep belangrijk voor het welzijn van AIOS. De resultaten van ons onderzoek laten verder zien dat Mind Fitness Training een positieve invloed heeft op het welzijn van AIOS. Wellicht vormt dit een goede aanvulling op de opleiding in de toekomst.

Ga je verder met onderzoek op dit gebied?

Ja, het is een interessant onderzoeksgebied waar veel aandacht voor is op dit moment. Ik ben nog steeds betrokken bij het initiëren van vervolgonderzoeken vanuit de onderzoeksgroep Professional Performance van het AMC. ■